«Desconeixement? No ens encerten ni el nom!»

El protestantisme, malgrat els segles que és entre nosaltres, continua essent un gran desconegut al nostre país. Hem parlat amb quatre representants de la confessió evangèlica provinents de diferents parts del territori perquè ens expliquin les dificultats socials i legals d'una fe que encara viu a l'ombra del catolicisme.

*Reportatge d'**Àstrid Bierge***

Els nostres referents sobre la realitat del protestantisme provenen sobretot d'allò que hem vist a les pel·lícules anglosaxones. El protestantisme local, que té una llarga història al país i que en els últims anys ha vist ampliat el seu gruix amb l'arribada d'immigrants llatinoamericans, passa molt desapercebut. No en sabem gairebé res, dels protestants de casa nostra. Ruth Giordano, pastora i presidenta de la Unió d'Esglésies Baptistes de Catalunya, ens explica que la confessió evangèlica queda sovint silenciada pels mitjans de comunicació perquè s'engloba dins del cristianisme. Per tant, diu, acaben tenint més visibilitat l'islam i el judaisme perquè són més diferents. Els cops que es tracta específicament, afegeix, es fa des del desconeixement i la manca de rigor.

Enrique Mota, president del Consell Evangèlic de la Comunitat Valenciana, posa un exemple que ho diu tot: "Desconeixement? No ens encerten ni el nom! Nosaltres ens reconeixem com a protestants o evangèlics, que en el context espanyol és més o menys equivalent. Doncs els mitjans ens diuen evangelistes, quan d'evangelistes només n'hi ha quatre, que són Mateu, Marc, Lluc i Joan". Mota també es queixa que els mitjans públics valencians no els dediquin cap espai i que, a nivell estatal, tinguin només un programa a TVE2 i un espai radiofònic dissabte a les tres de la matinada.

Josep Borràs, membre de l'església evangèlica de Menorca, considera que només surten als mitjans per fets "merament anecdòtics i estrafolaris, sovint propis de grups sectaris", lamentant que ignorin la presència històrica del protestantisme a la societat, així com la seva participació social i el seu paper com a agent de solidaritat.

Pel que fa a l'atenció que reben de l'administració, Borràs assegura que la Transició no va arribar al terreny religiós. "Les administracions pràcticament ens ignoren a l'hora de participar en els actes públics que organitzen. Quants pastors s'hi veuen amb els bisbes?". També es queixa de la discriminació religiosa dels funerals d'Estat, posant d'exemple el que es va celebrar a Barcelona en memòria de les víctimes de Germanwings: "L'Església catòlica no va voler que hi participessin altres confessions professades per algunes de les víctimes, entre més, la protestant. L'Estat va haver de claudicar davant la intransigència de les autoritats eclesiàstiques catòliques i l'acte, celebrat a la Sagrada Família, va ser dirigit exclusivament per aquesta confessió. Només un cop acabat l'acte, un representant de cadascuna de les altres confessions va tenir tres minuts per dir unes paraules".

Borràs també explica que Joan Carles I mai va rebre cap delegació protestant durant els seus quasi quaranta anys de regnat, cosa que el seu fill, Felip VI, ha volgut esmenar des del primer moment. També han canviat les coses a la ciutat de València, ens assegura Mota: "Rita Barberà mai ens va donar l'opció de parlar amb ella, però ara el nou alcalde convida el Consell Evangèlic a participar en la processó cívica que es fa pel 9 d'Octubre". I Noemí Cortès, presidenta de la Institució Bíblica Evangèlica de Catalunya, assegura que en els darrers anys les administracions de Catalunya s'han acostat molt més al món protestant i ara el coneixen molt millor que abans.

«Ens tracten com si fóssim un bingo!»

"No m'han fet ni cas, és clar, però jo fa anys que marco una casella imagi-

JOSEP BORRÀS
MEMBRE DE L'ESGLÉSIA EVANGÈLICA DE MENORCA

«L'ADMINISTRACIÓ PRÀCTICAMENT ENS IGNORA EN ELS ACTES QUE ORGANITZA»

nària a la declaració de la renda perquè part dels meus impostos vagin a l'església evangèlica", diu Mota. Aquesta discriminació legal concreta envers les confessions que no són la catòlica ha estat una queixa comuna dels entrevistats. Mota ens explica que fa uns anys, al País Valencià, l'església evangèlica estava lligada a l'administració a través de la Direcció General d'Immigració. "Recordo que li explicava al responsable de l'època que jo no sóc de fora ni m'he convertit, que els meus pares, avis i besavis ho eren". En el mateix sentit, Borràs diu que hi ha una ignorància general respecte a l'origen dels protestants de l'estat, assegurant que una gran part de la societat continua considerant que la confessió evangèlica és una fe importada mentre que la catòlica és autòctona.

La manca de coneixement fins i tot afecta els protestants allà on la llei els protegeix. Al País Valencià, explica Mota, hi ha un conveni signat amb la Conselleria de Sanitat que permet l'assistència religiosa evangèlica als hospitals. "Doncs bé, arribes a l'hospital per assistir malalts que ho demanen però ningú sap res i tot són traves", assegura. També lamenta que el País Valencià sigui l'únic territori on les escoles públiques no ofereixin la classe de religió evangèlica, que és un dret reconegut per llei al qual s'acullen milers d'estudiants de l'estat. La

NOEMÍ CORTÈS
PRESIDENTA DE LA INSTITUCIÓ BÍBLICA EVANGÈLICA DE CATALUNYA

«FA 50 ANYS QUE TREBALLEM PER NORMALITZAR L'ÚS DEL CATALÀ A L'ESGLÉSIA»

RUTH GIORDANO
PRESIDENTA DE LA UNIÓ D'ESGLÉSIES BAPTISTES DE CATALUNYA

«ALS MITJANS, ACABEN TENINT MÉS VISIBILITAT L'ISLAM I EL JUDAISME»

Generalitat Valenciana, però, no obre places per a professors. Mota també es queixa del desconeixement de les administracions municipals, que sovint no entenen què se'ls està demanant quan els evangèlics volen optar a un local que puguin utilitzar com a església: "Ens tracten com si fóssim un bingo!".

Giordano, tot i considerar els protestants estan legalment protegits, sí que destaca dificultats logístiques fruit del desconeixement dels funcionaris, mentre que els tràmits administratius relacionats amb l'església catòlica, diu, són més clars i coneguts.

«El castellà sempre s'ha vist com la llengua de les coses importants»

L'ús del català en els cultes de les esglésies protestants és equiparable a la situació general. La repressió que va patir la llengua durant el franquisme, la immigració vella i nova i la tendència dels catalanoparlants a canviar d'idioma, són els motius que expressen alguns dels entrevistats per explicar les dificultats que té el català per esdevenir la llengua comuna de les esglésies protestants del país. I com en la resta d'universos, també depèn de la zona. Així, Mota ens explica que, si bé a comarques com la Ribera o la Costera hi ha esglésies que fan el servei en català, a la ciutat de València són residuals.

ENRIQUE MOTA VIDAL
PRESIDENT DEL CONSELL EVANGÈLIC DE LA COMUNITAT VALENCIANA

«FA ANYS QUE MARCO UNA CASELLA IMAGINÀRIA EN LA DECLARACIÓ DE LA RENDA»

A Catalunya, diu Giordano, en algunes esglésies de Sabadell, Terrassa i Barcelona s'hi va començar a predicar en català als anys 50. Ella és pastora de la de Terrassa, on es manté una paritat entre el català i el castellà. "També animem la gent a mantenir converses bilingües perquè tothom pugui parlar en la llengua en què se senti més còmode. Jo sempre predico en català, sóc de pare italià i de mare catalana, em seria difícil fer-ho en castellà".

Cortès ens explica que durant els 50 anys de vida de la Institució Bíblica Evangèlica de Catalunya, que ella presideix, s'han fet esforços per anar normalitzant la situació del català. Per exemple, han fet la traducció de la Bíblia, un llibre de cants, i publiquen la revista *Presència Evangèlica*, entre d'altres materials pensats per fomentar el català en els actes evangèlics.

A les Illes, diu Borràs, la presència del català a les esglésies evangèliques és testimonial o fins i tot inexistent. "A la nostra terra, el castellà sempre s'ha vist com la llengua de les coses importants, com a mínim per a la gent gran. I també hi ha la idea que és de bona educació canviar-se al castellà quan una persona se t'hi adreça". La seva esperança, diu, és que les noves generacions, que estudien català a l'escola, puguin superar aquest marc mental atàvic. •